

โรคติดเชื้อเดงกี (ไข้เดงกี ไข้เลือดออกเดงกี ไข้เลือดออกช็อกเดงกี)

Dengue diseases (Dengue fever, Dengue hemorrhagic fever, Dengue shock syndrome)

โรคติดเชื้อเดงกี เป็นโรคติดต่อมาโดยแมลง โดยที่มียุงลายบ้าน (*Aedes aegypti*) และยุงลายสวน (*Ae. albopictus*) เป็นแมลงนำโรคของโรคติดเชื้อเดงกี (Dengue disease) ผู้ป่วยสามารถแพร่เชื้อสู่ยุงลายที่มากัดผู้ป่วยได้ตลอดระยะเวลาของการมีไข้ โดยทั่วไปประมาณ 2 - 5 วัน หลังจากนั้นต้องใช้เวลาอีกประมาณ 8 - 12 วัน ยุงจึงจะสามารถแพร่เชื้อต่อไปยังคนอื่น ๆ ได้และเชื้อไวรัสเดงกีจะอยู่กับยุงไปตลอดชีวิต โรคไข้เลือดออกเป็นโรคที่มีความรุนแรง ส่วนใหญ่จะทำให้เกิดภาวะเลือดออกและเกิดภาวะช็อกจากภาวะน้ำเหลืองรั่ว (plasma leakage) เชื้อโรคที่ก่อให้เกิดโรคติดเชื้อเดงกีนี้ มีสาเหตุเกิดจากไวรัสเดงกี (Dengue virus) ซึ่งเป็นไวรัสที่อยู่ในกลุ่ม Flaviviridae⁽¹⁾ แบ่งเป็น 4 ชนิดคือ เดงกีชนิดที่ 1, 2, 3, และ 4 นอกจากนี้โรคติดเชื้อเดงกี (Dengue diseases) แบ่งเป็น 5 กลุ่มอาการ ได้แก่ มีอาการไข้อย่างเดียว (Undifferentiated fever), ไข้เดงกี (Dengue fever), ไข้เลือดออกเดงกี (Dengue haemorrhagic fever) ไข้เลือดออกช็อกเดงกี (Dengue shock syndrome) และ Expanded dengue syndrome⁽²⁾ แต่โรคที่เกิดจากไวรัสเดงกี (Dengue disease) ที่ให้รายงานมายังระบบเฝ้าระวังในข่ายงาน 506 มี 3 โรค ประกอบด้วยไข้เดงกี (Dengue fever) ไข้เลือดออกเดงกี (Dengue hemorrhagic fever) และไข้เลือดออกช็อกเดงกี (Dengue shock syndrome)

ในปี พ.ศ. 2557 (ค.ศ. 2014) สำนักกระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยเข้าข่ายและผู้ป่วยยืนยันในกลุ่มโรคติดเชื้อเดงกี โดยรายงาน 506 รวม 41,082 ราย เป็นผู้ป่วยไข้เดงกี 23,170 ราย ร้อยละ 56.40 ไข้เลือดออกเดงกี 17,354 ราย ร้อยละ 42.25 และไข้เลือดออกเดงกีช็อก 558 ราย ร้อยละ 1.36 อัตราป่วย 63.25 ต่อประชากรแสนคน มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต 49 ราย วินิจฉัยเป็น DSS 43 ราย และ DHF 6 ราย อัตราตาย 0.08 ต่อประชากรแสนคน และอัตราป่วยตายร้อยละ 0.12 พบผู้ป่วยเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชาย 20,832 ราย เพศหญิง 20,250 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1 : 1 กลุ่มอายุ 10 - 14 ปี มีอัตราป่วยสูงสุด 196.14 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 5 - 9 ปี (158.32), 15 - 24 ปี (111.62), 0 - 4 ปี (72.2), 25 - 34 ปี (57.38), 35 - 44 ปี (31.82), 45 - 54 ปี (21.50), 55 - 64 ปี (17.41) และ 65 ปีขึ้นไป (11.76) (รูปที่ 1) จากข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2553 - 2557) พบแนวโน้มการเกิดโรคสูงขึ้นไม่ทุกปี โดยปี พ.ศ. 2556 มีผู้ป่วยสูงสุด (116,947 ราย เสียชีวิต 139 ราย) รองลงมา คือปี พ.ศ. 2553 (116,947 ราย เสียชีวิต 139 ราย) (รูปที่ 2)

ในปี พ.ศ. 2557 จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อเดงกีไวรัส (รวม 3 รหัสโรค) มีรายงานผู้ป่วยต่ำกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง และ

พบการระบาดสูงสุด (Peak) ในเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม และลดลงในช่วงปลายปี (รูปที่ 3)

สัดส่วนอาชีพที่พบสูงสุดคือ นักเรียน ร้อยละ 48.11 รองลงมา ได้แก่ ในปกครอง (17.78%) รับจ้าง (17.73%) เกษตรกรรม (7.73%) และงานบ้าน (2.79%) และผู้ป่วยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 60.03 และเขตเทศบาล (39.97%) เป็นรายงานจากโรงพยาบาลชุมชนมากที่สุดร้อยละ 45.97 รองลงมา คือ โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป (36.41%) โรงพยาบาลเอกชน/คลินิก (16.9%) รพ.สต. (0.59%) คลินิกราชการ (0.08%) และ โรงพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (0.05%) โดยผู้ป่วยเข้ารับการรักษาคือผู้ป่วยนอก ร้อยละ 34.35 และผู้ป่วยใน ร้อยละ 65.65

ภาคใต้ เป็นภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุดเท่ากับ 134.97 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคกลาง (72.98) ภาคเหนือ (51.17) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (29.77) จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ แม่ฮ่องสอน 239.73 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ ปัตตานี (219.78) กระบี่ (219.68) จันทบุรี (211.68) นครศรีธรรมราช (206.55) ภูเก็ต (189.07) นราธิวาส (146.79) ระยอง (143.75) พัทลุง (142.91) และ ราชบุรี (127.28) (รูปที่ 4)

สำนักกระบาดวิทยา ได้รับรายงานการสอบสวนโรคเฉพาะรายของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเสียชีวิตและการระบาดรวม 71 เหตุการณ์ มีผู้ป่วยจากการสอบสวนโรครวม 243 ราย เสียชีวิต 45 ราย เป็นผู้ป่วยยืนยัน 72 ราย รักษาเป็นผู้ป่วยใน 58 ราย ค้นหาเพิ่มเติมในชุมชน 139 ราย ค่ามัธยฐานของระยะเวลาที่สอบสวนโรค หลังจากวันเริ่มป่วยของผู้ป่วยรายแรก คือ 7 วัน

เอกสารอ้างอิง

1) www.who.int/internet World Health Organization. Haemorrhagic fevers, viral. [cited 2014 June 4]. Available from: http://www.who.int/topics/haemorrhagic_fevers_viral/en/

2) www.who.int/internet World Health Organization, Regional Office for South-East Asia. Comprehensive guidelines for prevention and control of dengue and dengue haemorrhagic fever. Revised and expanded edition. [cited 2014 June 5] Available from: http://203.90.70.117/PDS_DOCS/B4751.pdf

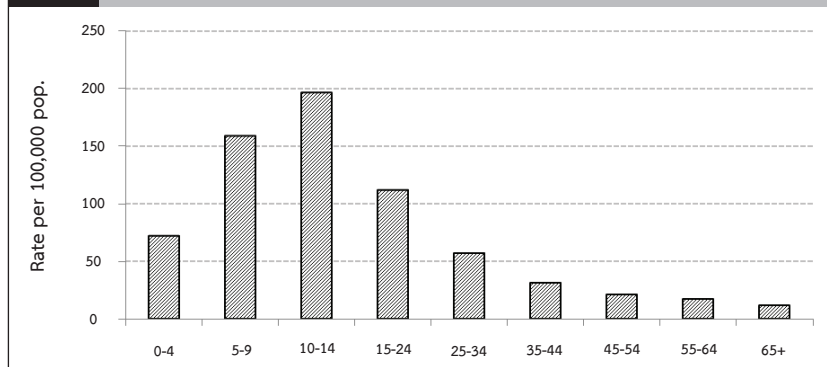
ผู้เรียบเรียง

ปานิจ สวงโท

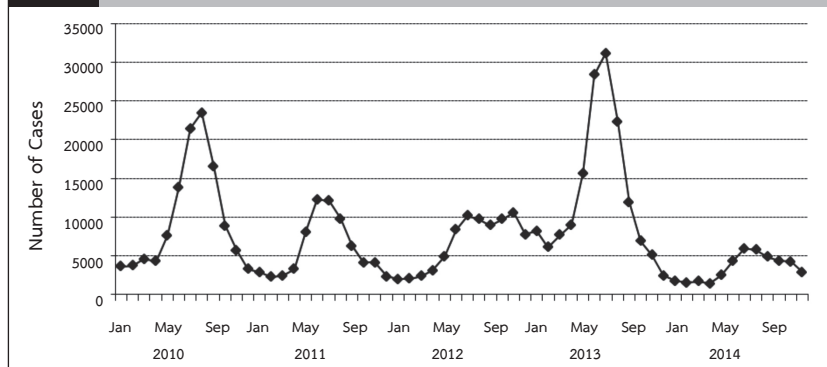
บรรณาธิการวิชาการ

นพ.โรม บัวทอง, นายวันชัย อาจเขียน

Fig.1 Reported Cases of Dengue diseases by Age-group, Thailand, 2014

Fig.2 Reported Cases of Dengue diseases (26, 27, 66) by Month, Thailand, 2010 - 2014

Fig.3 Reported Cases of Dengue diseases (26,27,66) by Month, 2013, Median 2009 - 2013, 2014 Thailand

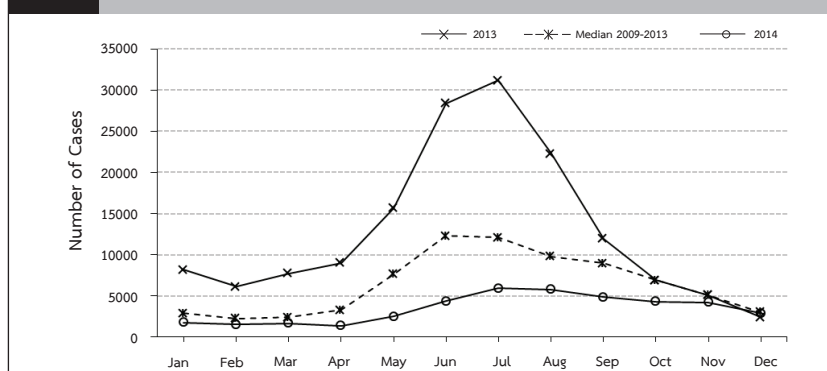

Fig.4

Reported Cases of Dengue diseases, (26, 27, 66) per 100,000 Population by Province, Thailand, 2014

